शास्त्रसमाप्तौगुरुंप्रणमति नमइति कृष्णायव्यासाय अध्यगामधिगतवानस्मि ॥ ३५ ॥ इमांसंहितामध्यगामित्युक्तं तत्रपुराणसंहिताविभागंविशेषतोबुभुत्सुर्वेदविभागमपिप्रसंगात्पृथक्पृच्छति पैलादिभिरिति हेसौम्य ॥३६॥ तत्रप्रथमंवेदाविर्भावप्रकारमाह समाहितात्मनइत्यष्टभिः ब्रह्मणोहृदयआकाशस्तस्मान्नादोऽभूत् यःकर्णपुटपिधानेश्रोत्रनिरोधादस्मदादिष्वपिविभाव्यते वितर्क्यते ॥३७॥ प्रसंगान्नादोपासकानांमोक्षफलमाह यस्यनादस्योपासनयाआत्मनोमलंधूत्वाअपोह्य कथंभूतंमलंतमाह द्रव्यमधिभूतम् क्रियाअध्यात्मं कारकमधिदैवम् एवंत्रिधाभूताआख्यायस्येतितथातम् ॥३८ ॥ त्रिवृत्त्रिमात्रः कंठोष्ठादिभिरुच्चार्यमाणस्योंकारस्याक्षरसमाम्नायांतर्भावात् सूक्ष्मतयातंविशिनष्टि अव्यक्तःप्रभवोयस्यसः तदेवाह स्वराट्स्वतएवहृदिप्रकाशमानः तमेवकार्येणलक्षयति यत्तदिति नपुंसकत्वंलिंगशब्दविशेषणत्वात् लिंगंगमकम् ॥ ३९ ॥

नमोभगवतेतस्मैकृष्णायाकुंठमेधसे॥ यत्पादांबुरुहध्यानात्संहितामध्यगामिमाम् ॥ ३५ ॥ शौनकउवाच
पैलादिभिर्व्यासशिष्यैर्वेदाचार्यैर्महात्मभिः॥ वेदाश्चकतिधाव्यस्ताएतत्सौम्याभिधेहिनः॥ ३६ ॥ सूतउवाच
समाहितात्मनोब्रह्मन्ब्रह्मणःपरमेष्ठिनः॥ हृदाकाशादभून्नादोवृत्तिरोधाद्विभाव्यते ॥ ३७॥ यदुपासनयाब्रह्मन्योगिनोमलमात्मनः॥ द्रव्यक्रियाकारकाख्यंधूत्वायांत्यपुनर्भवम् ॥ ३८॥ ततोऽभूत्त्रिवृदोंकारोयोऽव्यक्तप्रभवःस्वराट्॥ यत्तल्लिंगंभगवतोब्रह्मणःपरमात्मनः ॥ ३९ ॥ शृणोतियइमंस्फोटंसुप्तश्रोत्रेचशून्यदृक्॥ येनवाग्व्यज्यतेयस्यव्यक्तिराकाशआत्मनः॥ ४० ॥ स्वधाम्नोब्रह्मणःसाक्षाद्वाचकःपरमात्मनः॥ ससर्वमंत्रोपनिषद्वेदबीजंसनातनम्॥ ४१ ॥

कोसौपरमात्मातमाह शृणोतीति इमंस्फोटम् अव्यक्तमोंकारम् ननुजीवएवतंशृणोतुनेत्याह सुप्तश्रोत्रेकर्णपिधानादिनाअवृत्तिकेपिश्रोत्रेसति जीवस्तुकरणाधीनत्वान्नतदाश्रोता तदुपलब्धिस्तुतस्यपरमात्मद्वारिकैवेतिभावः ईश्वरस्तुनैवं यतःशून्यदृक् शून्येपींद्रियवर्गेदृक्ज्ञानंयस्य तथाहि सुप्तोयदाशब्दंश्रुत्वाप्रबुध्यते नतदाजीवःश्रोता लीनेंद्रियत्वात् अतोयस्तदाशब्दंश्रुत्वाजीवंप्रबोधयति सयथापरमात्मैवतद्वत् कोऽसावोंकारस्तंविशिनष्टिसार्धेन येनवाक्बृहतीव्यज्यते यस्यचहृदयाकाशे आत्मनःसकाशाद्व्यक्तिःअभिव्यक्तिः ॥ ४०॥ किंच स्वधाम्नःस्वस्याश्रयःकारणं यत्ब्रह्मतस्य किंच परमात्मांशभूतसमस्तदेवतावाचकोपीत्याशयेनाह सइति सर्वमंत्राणामुपनिषद्रहस्यं सूक्ष्मरूपमित्यर्थः तत्रहेतुः वेदानांबीजंकारणम् बीजत्वेऽप्यविकारितामाह सनातनंसदैकरूपम् तस्यब्रह्मरूपत्वात् ॥४१॥